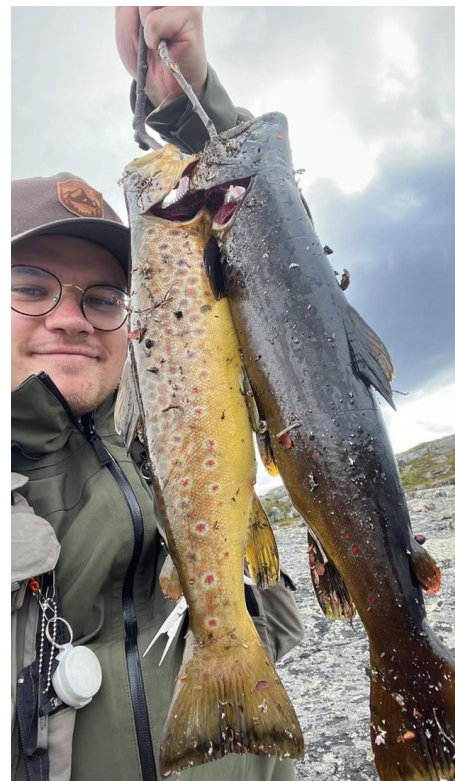

Hjemkomsten

Vetle Langedahl (26) valgte å flytte hjem til Lakselv for å jobbe med jakt, fiske og eiendom i FeFo.

- Prøv å bo sørpå. Du snubler i private grunneiere og dyre jakt- og fiskekort. Da er det bedre med én felles grunneier, som er demokratisk styrt, har et samfunnsansvar, som ikke skal maksimere profitt og hvor overskuddet blir i Finnmark.

26-åringen blir ivrig når han snakker om arbeidsplassen sin. I 2021 tok han juridisk embetseksamen ved Universitetet i Tromsø.

Derfra gikk veien til Lakselv og jobb i FeFo som jurist.

Faglige utfordringer og naturen avgjorde

Vetle sin karriere kunne fort endt et annet sted.

Han har vært leder av Hammerfest Unge Høyre (2013-2015), medlem av Finnmark fylkesting og varamedlem av Hammerfest kommunestyre (2015-2017), vara for Finnmark Høyre på stortinget (2017-2021) og politisk rådgiver for utenriksminister Ine Marie Søreide Eriksen (2021).

- Oppveksten har preget meg som den preger andre. I Porsanger fikk jeg oppleve fisketurer i Luostejok, Hålkavårre, Loftevárre og Lemmivårre. Bitevillig fisk og sprøstekt fangst på bålet. Slike øyeblikk setter seg fast i sjela di. Så da jeg fikk muligheten til å jobbe i FeFo, var det ikke vanskelig å si ja.

Jobb med stor mening

FeFo ble opprettet i 2006 som et resultat av Finnmarksloven. Hovedkontoret ligger i Lakselv og har 15 ansatte, med underkontorer i Alta og Vadsø.

For Vetle gir det stor mening å ha en jobb som skal sette naturtilgangen for finnmarkingene først.

- Vi sikrer at naturen ikke blir feilaktig privatisert, at finnmarkingene har den sterkeste retten til naturressursene og Norges laveste jakt- og fiskepriser. For eksempel fortalte en lokal laksefisker at det kosta han 27 kroner om han fiska hver dag med sesongkort på FeFo-grunn

i Lakselva. Å fiske på vann er også gratis for folk i Finnmark, mens på statens grunn må du betale. Ingen kan jage deg bort fra multebærmyra på Finnmarkseiendommen fordi multene følger grunneierretten, og som bosatt i Finnmark er du grunneier og vår sjef.

Nærhet til naturbrukerne

Jobben i FeFo medfører mye debatt. Vetle har fått med seg at noen ønsker seg kommunal forvaltning eller Statskog tilbake til Finnmark, noe 26-åringen forstår godt – fordi han synes Statskog gjør mye bra.

Han er likevel blitt overbevist om at dagens ordning er god for folk i Finnmark.

- Vi er nær naturbrukerne og avhengige av dem for å kunne forvalte laksefiske, rypejakta og elgjakta. Det gir mere jakt og fiske på finnmarkingene sine vilkår. Det er også en styrke at styret vårt er demokratisk oppnevnt fra fylke og sametinget, og at de bor og lever sine liv i Finnmark – hos staten har du jo ikke ga-

ranti for det. Finnmarksloven gir sterkest rett til naturressursene for de som bor nærmest dem, mens på statsgrunn er det ikke et skille på hvor folk bor. Det betyr at dersom det blir ressursknapphet, så kan vi begrense folk utenfra sin tilgang til finnmarksnaturen. Det gjorde vi med isfiske for folk bosatt utenlands og for laksefiskere som ikke bor i Finnmark da Tanaelva stengte. Vi er også lovpålagt å ta samiske hensyn og reindrifta har fast plass i FeFo-styret.

- Dessuten skal overskuddet vårt tilbakeføres til finnmarkingene, mens på statsgrunn går pengene til staten. I fjor gikk 4,2 millioner til friluftsliv, folkehelse og kultur – både til norske, samiske og kvenske prosjekter.

Viktig med kompetansearbeidsplasser

Kommunal forvaltning av Finnmark kan han forstå at mange ønsker seg.

- Men kommunal forvaltning er å gå fra en forvaltning og ett regelsett - til 18 ulike forvaltnings og 18 ulike regelsett som alle blir styrt av

skiftende politiske flertall. Forvaltningen ville blitt mindre helhetlig. Samiske hensyn ville blitt vanskeligere å ivareta og det ville skapt ulikhet mellom finnmarkinger fordi alle kommuner er ikke like rike på lakseelver og jaktterreng. Det ville også blitt mer byråkrati med 18 nye naturforvaltere, mens i FeFo klarer oss med seks og har stordriftsfordel. Trolig ville det ha blitt slutt på finnmarkingene sitt gratisfiske i 60.000 fiskevann, eksemplifiserer han.

- For Porsanger, Vadsø og Alta ville det også bety lavere skatteinntekter og en kompetansearbeidsplass og en lokal innkjøper mindre.

- Rimelig sjans for kilosfisk

Etter ett år hjemme i Porsanger er ikke Vetle i tvil om at han valgte rett. Nå har han også fått samboeren Amalie med på flyttelasset. Til daglig er hun i full sving som sykepleier på Helsetun.

Helga brukes med familie og venner. Ikke langt unna ligger barndommens fiskeperler med det

han beskriver som «en rimelig god sjanse til å få fisk over kiloet».

- Norges mest fantastiske natur eier vi finnmarkinger i fellesskap, overskuddet deler vi og samiske hensyn ivaretas. Alt dette får jeg lov til å jobbe med. Jeg kan ikke annet enn å være fornøyd. Vi trives, understreker Vetle.

Han tror fremtida er lys for hjemplassen gjennom gjenreisninga av Forsvaret og liker også det han opplever som en revitalisering av det flerkulturelle Porsanger.

- Jeg er som mange andre et resultat av de tre stammers møte, og det gleder meg å se at finskforeninga er i vigør og at Samisk språk- og kultursenter har høyt aktivitetsnivå under den samiske språkuka. Også må vi ikke glemme at Porsanger både har og vil få flere kulturer i tillegg. I Porsangers historie har det flerkulturelle vært vår identitet og styrke. Det skal vi være bevisste på og ønske våre nye naboer velkommen.